

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kruh in delo

Nikdar v zgodovini se svet še ni vil v tako boleznih krčih, v takih grozničavih bolečinah, kakor jih preživlja naš čas. Ne samo na enem kraju, ampak dobesedno po vsem svetu je velikanski množici ljudi odrečena najosnovnejša pravica,

pravica do dela

in s tem do kruha, s čimer je postavljen ves svet na glavo. Peščica izbrancev, ki jih ni poklicala ljudska volja, ampak lastna nenasitna požrešnost, se valja v izobilju in niti ne ve, kam bi šla s svojim bogastvom, velikanska ljudska množica pa trpi in strada, valuje križem sveta in v nepopisnem trpljenju niha med življenjem in smrtjo.

Če to gorje občutijo veliki narodi, ga toliko bolj občutijo mali, najbolj pa ga občutimo mi Slovenci, ki nas je usoda postavila na predel zemlje, ki nas ne more hraniti s pridelki, je pa zaradi svoje lege važna vez med severom in jugom ter vzhodom in zapadom.

Kakor daleč sega zgodovina, je bila naša zemlja vedno prepojena s krvjo. To so vrata, za katera so se vedno borili narodi.

Tega izjemnega položaja slovenske zemlje se mora zavedati vsak vodilni človek in po tej zavesti tudi uravnavati svoje delo. Kako pa se godi v resnici?

Ivan Cankar, naš največji pisatelj, je nekoč napisal prelepo legendo. Ob kantonu pred stolno cerkvijo v Ljubljani stoji obupan človek, ko pride mimo Kristus in mu hoče pomagati. Bog prigovarja obupanu, naj mu zaupa svoje gorje in mu pove, kdo je. Ko se končno obupani oglasi ter pove, da je slovenski pisatelj, Bog žalostno zmaje z glavo, češ: Nak, tebi pa niti sam Bog ne more pomagati.

Če smo se spomnili te Cankarjeve zgodbe, nismo tega storili za kratek čas, ampak zaradi mnogih okoliščin, ki nas silijo, da z gospodarskih vidikov često gledamo in mislimo nanjo.

Resnost dobe, v kateri živimo, ne dovoljuje nobene sanjave mehkušnosti. Treba je pogledati resnici v obraz, spoznati in proučiti vse, kakor je, potem pa napeti vse sile, da se gorje, kolikor ga je, odstrani ali vsaj omili.

Mislimo, da tako gledanje ni nobeno natolečevanje, ampak le znak resnosti, ki je vsakemu javnemu delavcu neobhodno in nujno potrebna lastnost. Kar mi zahtevamo, je samo v smislu tistega ljudskega pregovora, ki pravi, da je Bog najprej sebi brado ustvaril. Mi nikomur ničesar ne zavidamo, odločno pa zahtevamo, da moramo biti sami najprej preskrbljeni z vsem, kar je delovnemu človeku potrebno za dostojno življenje. Ta zahteva je pač naša sveta pravica. Do tega spoznanja morajo priti vsi.

Naj bi pomislili vsi, tudi oni, ki morda kmetijske vrste gledajo z neprijaznimi očmi, da

kritika še ne pomeni zanikanja pozitivnega dela. Kar kdo napravi dobrega, za narodovo skupnost koristnega in uspešnega, to mu kmetijski ljudje priznavamo in ne vprašamo, odkod je izšel. Kajti mi cenimo in priznavamo vsako delo, ki rodi pozitivne sadove.

Vodilni ljudje morajo priti do spoznanja, da sonce sije za vse, da imamo vsi pravico do življenja, na lastni zemlji pa najprej tisti, ki jo obdelujemo. Če nam kapital to pravico odreka, je država zato tu, da z vso svojo močjo zavrne kapital v prave meje in ga prisili, da poleg sebe prizna tudi tiste, ki ga s svojim delom ustvarjajo.

Spričo tega zahtevamo kot svojo naravno

pravico, da se omeji zasebna samopašnost v toliko, v kolikor je skupnosti škodljiva. Nismo prišasti diktatur, vendar pa moramo odklanjati

gospodarski liberalizem

zaradi njegovih izrodov. Proti njemu postavljamo načelo resnične, socialno pravične in po načelih naših največjih, Radiča, Stamboliskega in Švehle, urejene demokracije. Samota in taka demokracija nam lahko da to, kar hočemo: delo in kruh. Nočemo milosti, ampak pravico. Kdor ima pogum odklanjati to našo zahtevo, naj vrže kamen na nas, kar pa je poštenega, pojde z nami.

Sokolstvo je sila

Po svojih načelih in svojem delu predstavlja Sokolstvo največjo moralno silo. Ne samo pri nas, temveč pri vseh slovanskih narodih, ki so zaradi svoje maloštevilnosti morali podeseteriti in postoteriti napore za svoj obstanek.

Krepimo se!

Neumrli in neumrljivi Tyrš je postavil nauke sokolstva, preizkušajoč pogoje za napredek in rast človeka. Kakor so že Rimljani spoznali, da le v zdravem telesu more prebivati zdrav duh, je tudi on vzel za temelj vse srede, po kateri sega posameznik in za katero dosego mu je potrebno sodelovanje drugih, zdravje.

Bodimo močni! Tyršev smoter je telesna in duhovna krepost. Telesna naj poveže ude v skladni vnanosti, v lepoti, ki so jo tako zelo cenili stari prosvetljeni narodi, Grki in Rimljani. Saj so nam ti v svoji umetnosti zapustili prelepe vzore mož in žena, ki so bili pred davnimi stoletji prav takšen primer lepote kakor so danes. Ustvarili so lik človeka, ki po celotnem svojem pojavu in v vseh svojih posameznostih predstavlja vrh lepote. Lepota pa je le malo-komu dana sama od sebe. Da se ustvarjati in ustvariti, kakor se da pridobiti bogastvo. Lepota je sad dela. Ker je uživanje lepote eden od življenjskih ciljev in potreb, se je zanj treba žrtvovati. Prerazlične so vaje in naperi, katerim so se rečeni narodi pokorili, da so mogli stvarjati legije lepih teles, katerih javne igre in nastopi so bili vselej narodni prazniki, a tudi dnevi nepopisnega ponosa.

Ne časti, ne slave

Kakor že pa je vnanja lepota cilj, vr eden dela in truda, tako ta cilj še ne pomeni vsega. Krepost duha je krona človekovemu stremljenju po popolnosti. Človekove oči in njegovo voljo je treba obrniti v območje spoznavanja resnice in boja zanj. Resna ovira za pravo spoznanje pa sta sebičnost in častihlepnost. Zakaj le sebe poznata. Plemenita tekma, ki ji je namen povzdig-

niti skupnost, ki se ravna po načelu: vsi za eno, izključuje vsakogar, kdor išče le sebe. Življenje nujno zahteva svobodno tekmo, ker brez te ni razvoja, je le nazadovanje, hiraenje, propadanje. Toda ta tekma je po sokolskem pravilu posvečena skupnosti, bratstvu in njegovemu poveljanju.

Sokolska vzgoja

Vboju za resnico zmagajo le značaji. Zato se prvenstveno daje značajnosti. Značajnost ne pomenja celote lastnosti, v katerih človek vztraja brez borbe s samim seboj. Značajnost pomenja zavestno stvarjanje dobrih lastnosti, trajnost v boju za njih obdržanje in vobče neprestano delo za dobro in lepo.

Spoznavanje resnice je prvi pogoj vsemu nadaljnjemu postavljanju ciljev. Vsaka resnica je preprosta, vsaka laž stokrat zvita in nedosegljiva umu, ki je ustvarjen le za dojemanje razumljivega — kakor rastlina za zajemanje hrane in rast ali kakor sleherno drugo bitje žive ali mrtve prirode za svoj poseben namen.

Sokolstvo zagovarja npravstvenost v posamezniku, družini, narodu in med narodi. Npravstvena načela postavlja narodna vest in sokolstvo se v ničemur ne udejstvuje, kar bi bilo zoper njo. Merila pravičnosti, ki jih izbira narod in ki odgovarjajo vesti, so tudi sokolska.

Sokolstvo ni v nasprotju z nobeno vero, če ta sama ni nasprotna npravstvenosti (moralni). Nekatere verske organizacije ali njih predstavniki ga napadajo, češ da nima vere ali je celo proti njej. To je zmota. Sokolsko udejstvovanje zajema del človeških odnosov. Če tedaj verske odnose zajema druga veja človeških ustanov, to še ni nikoko nasprotstvo, ker ni nasprotstva med ljudmi že vsled tega, če nimajo vsi enakega poklica.

S svojimi nauki pa sega Sokolstvo res daleč in globoko. Saj uči boriti se za resnico, saj ukazuje vztrajati v dobrem in lepem, saj navaja k žrtvovanju sebe za skupnost, saj mu je plemen-

nito tekmovanje za blagor-te skupnosti končni smoter!

Dolžnost vseh ver in cerkva je, da ga za to njegovo opredeljenost povsod hvalijo in pripočajo.

Sokolstvo je slovanska ustanova!

Kar pa še posebno odlikuje Sokolstvo, je njegov pomen za slovanske narode. Češki narod, že v letu 1914. prepojen z načeli slovanskega bratstva, je zmagovito končal svojo stoletno borbo za svobodo. Jugoslovanski Sokoli so se borili za Jugoslavijo. Premalo sokolska Slovenija čuti vse bolj bridkost okrnjenega narodnega telesa.

Tyrš je poleg občil načel v človekovem poslanstvu ustanovil sokolstvo ravno za to, da pripravi narod na uro, ko bo razklénil verige tlačenja tujim narodom, tujemu duhu!

To je dovršil.

V borbi za bodočnost

Sokolske naloge nikoli ne prenehajo, kakor nikoli ne prestane tok vodá ali gibanje morja. V neprestanem boju s težavami življenja je sokolstvo še poseben čuvar naroda.

Česko sokolstvo brani osrčje Evrope. Z njim tesno povezano jugoslovansko sokolstvo varuje Alpe in Jadran; poljsko je na severni straži, a bolgarsko na južni.

Vse neštete legije so noč in dan pripravljene dati telo in kri za ohranitev svobode.

Večje pripravljenosti za žrtve ne more biti! In je ni nikjer!

Praga

Pred očmi celega sveta je praznična Praga danes neizmeren šotor slovanskega bratstva, nepregledno polje sokolskega dela, nedosežen primer sokolske volje in uspehov.

Tam stiskajo naši bratje roke vsem slovanskim bratom, tam krepijo duha za bodoče felo, tam kujejo neupogljive borce za resnico.

Močni so šli naši bratje in sestre v Prago. Vrnili pa se bodo s pomnoženim bogastvom volje, z jeklom.

Sokolstvo je in bo strah in trepet notranjih ter vnanjih sovražnikov

V roki sila, v srcu pogum, v razumu volja — vse za lepo in dobro!

To je Sokolstvo, ki ga nobena sovražna sila ne bo premagala. In Praga, Praga — to je zvon, ki oznanja neuklonljivo voljo do končne zmage!

Naš kralj na Bledu

Pretekli teden je prispel v svoje ljubljeno letovišče na Bledu Nj. Vel. kralj Peter II. Dvornji vlak je privozil do Lesc, kjer je Nj. Vel. kralj izstopil. Pred postajo, ki je bila vsa okrašena z državnimi zastavami in zelenjem, je kralja navdušeno pozdravila velika množica naroda. Tudi Bled je bil ves v zastavah in tudi tukaj so mladega kralja, ki se je peljal z avtomobilom v Suvober, prisrčno pozdravljali domačini in tuji letoviščarji.

V hladu triglavskih velikanov in obdan z ljubeznijo ter vročim sokolskim srcem našega naroda bo preživel Nj. Vel. kralj tudi letošnje počitnice med nami.

po sreči končana — sin gre k vojakom in odsluži rok. Nato pa služba. Težko je danes za službo. Ali recimo pred par leti, ko jih je človek lahko izbiral! Ko je sin vstopil v službo, je bila mati vsa srečna. Sina ima gospoda, da, gospoda: v mestu je v službi.

Dobri sin pozna mater, pozna, če še kaj potrebuje, kar se pogosto zgodi. O plačevanju nastalih dolgov, kakor je mati sanjala, ni govora, sinovi obiski so redki, ogiblje se vseh — domača hiša — ognjišče — krave — pašnik, vse se mu je odtujilo. A materina ljubezen še gori, gori za sina, za »gospoda«.

Zdrava kmetjska kri se je preselila v mesto, v šole, da bi se izučila delati dobro, lajšati in pomagati trepečemu ljudstvu, iz katerega je izšla, a postala je izvržek, odpadek z drevesa kmetjskega življa in se preselila v udobje — v družbo namišljenih izbrancev.

Mogoče se sramuje glasno priznati, da je kmetjski sin, da so starši kmetje ali delavci. To priznanje je zanj sramotno, sramotno za njegovo ženo, za sorodstvo.

Najžalostneje pa, kar se često zgodi in po kaže sina v res pravi pokvarjeni celoti, je obisk očeta ali matere ali celo obeh. Oblečena ne po modi ne ošabno, ampak skromno v kmetjsko oblačilo. Zgodí se, da jima sin, krvni sin, s spretnim izgovorom odvrne od njegove skupne mize, ali celo, da v oddaljenosti gre z njima po mestu, da vsakemu prijatelju zataji mater in očeta.

Vprašamo se le, kdo je tega kriv. V veliki meri mogoče šola, ali glavna krivda pade tukaj na mater, na preveliko izkazano ljubezen do sina — otroka. Kmetjskega otroka odtuji grudi, odtuji staršem, odtuji vasi materima dobroti in ljubezen. In če pregledamo vrste naših izobražencev, ki so na kmetih zrastle in so kmetjskih staršev otroci, za so preje opisanem življenjskem potu prišli končno na visoke položaje, in primerjamo njihovo delo za kmeta, dela za vas, nas bo sram. Sram zato, ker je gotovo velika večina kmetjskih študiranih ljudi zgubilo spomin na mlada leta, spomin na »udobnost«, katero sta imela njegov oče in mati. In ker ti ljudje ne delajo za vas, če ravno bi morali biti cvet slovenske inteligence, kmetstvu škodujejo in ni preveč, če jih imenujemo parazite na kmetjskem telesu.

Preglejmo in prišli bomo do zaključka, da ravno s kmetov prihajajo najboljši dijaki, a v službah in na položajih najmanj storijo dobrega, veliko, veliko pa slabega za kmetstvo.

Moramo imeti inteligenco, potrebna nam je tudi kmetjska inteligenca ali ta lahko pride samo iz vasi in mora ostati zvesta vasi tudi na položaju in ne samo v potrebi.

Kaj pravijo

»Obrtni Vestnik« piše v letošnji 13. številki o novih cerkvenih dokladah med drugim tudi tole:

»Dravska banovina je med vsemi drugimi banovinami najhujše obremenjena z dokladami, če se namerava uvesti sedaj še nova župnijska doklada, bi naši davkoplačevalci tega ne prenesli več. Slovenija od skupnih trošarin in poslovnega davka, ki jih plačuje državi v znesku 50 milijonov, dobi komaj 85 milij. vrnjenih.

Posebno visoke doklade so v Ljubljani in sicer 125% v primeri s 75% v Zagrebu in 20% v Beogradu. Te doklade je neka ljubljanska župnija za preteklo leto zvišala skoro za 50 odstotkov, in sicer — popravilo cerkve. Tik te cerkve, čije prenovitev je naše siromašne obrtnike in male zadolžene posestnike občutno obremenila, stoji pa že par let nedovršen paviljon splošne bolnice, ki bi bil bolj potreben zidave nego cerkev.«

Mariborska »Edinost« v 21. številki razpravlja o silah prizadevanj naše dobe in ugotavlja:

»Marsikaj je narobe v svetu. Še več je že bilo narobe, pa je življenje zravnalo. Tudi pri

Pot večine izobražencev

Bos, z veliko prišito krpo na hlačah, je fekal vsako jutro v šolo in zopet domov. Popoldne na travniku pri ognju in kravah si je krajšal čas z igranjem na piščalko, ali mogoče pri prebiranju knjige.

Nastopil je čas, ki se je odločalo, ali naprej v šolo. »Veliki stroški.« Mama ja, oče ne, doma mora biti, da bo pomagal, šola ga bo pokvarila. Mati zopet svoje: Pa naj gre vsaj malo, bo malo sveta videl, se bo naučil kaj, pa saj bomo brez njega že kako prestali, za denar bom pa jaz skrbela: jajca in maslo pa še mleko, vse bom prodajala, da bom spravila te solde skup!«

Oče se izmikuje: »Kaj pa, če bi ga dali učiti? V današnjih časih je dobro biti kovač, mehanik, pek, trgovski pomočnik ali kaj sličnega.«

No, in deset ali mogoče še več takih družinskih sestankov privede do zaključka, kam bo šel sin. Če je mati neizprosna in če ji je sinko posebno pri srcu, je seveda zmaga njena in že misli, kako bi očeta po kratkih par letih pregovorila, da bo sinko študiral naprej in sinka že vidi kot gospoda, duhovnika v belem oblačilu, kako daruje sveto mašo ali sedi kot advokat in je bogat. Vse vidi, vse ji je pred očmi; samo, da bi bil zdrav in priden v šoli. Vso skrb, vse potrebe bo že ona krila, samo da gre v gosposko šolo, kjer se vzgajajo in odkoder prihajajo gosposdije, kateri hodijo v tiste šole ne poznajo siromaščine in trpljenja ubogih kmetov in delavcev. Mati sanja o sinu bodočemu gospodu, velikem bogatem gospodu.

Šolska letá hitro minevajo, sinko dorašča na počitnice pride kot gospod, za delo doma mu ni mar, in mati si to tolmači: Kaj bo, ko je rojen za gospoda! On pridno poseđa in se zabava, živi svojo življenje. — Gosposko življenje.

Mogoče pri zahtevi za novo obleko pride do konflikta z očetom, a vse to uglađi zopet mati; saj gre za sina.

Sola stane, stane še več, če sinko ni priden in ne kaže premišljevatí, če je treba vzeti posojilo in narediti na posestvo prvo hrasto v zemljiški knjigi; saj mati prigovarja: »Bo že, oče, saj bo kmalu sin gospod! Še par let, in on bo to plačal, njemu bo pa le dobro.

Zadnja leta obiskuje sin dom vedno redkeje. Doma mu je že vse preveč zastarelo, umazano, nič ni za njega. Oče in mati sta premalo šolana, da bi se z njima razgovarjal. Tudi govori ne rad s sosedi, je svojevrsten človek; sosedje pa mežikajo: »Glej ga, kako se nosi! Nič prida ne bo!« Mati zopet odgovarja: »Se mora veliko učiti zadnja leta so težka, skrbi ima, no, pa bo že prestal.« Gospod iz višjih šol vedno pogosteje potrebuje denar. Ko ga je sosed ali sorodnik videl nekoč v mestu pijanega v družbi mladih deklet, je bil zopet odgovor iz ust matere: »Ja, mal' veselja pa mora imeti, pa velik je in tudi za dekletí lahko pogleda,« je bila kakšna bogata, bodoča njegova žena! O, bogastvo sreča, kaj vse čaka mojega sina!«

Marsikateri stolak pade skrivaj sinu v žep od matere, da oče ne vidi. Konec — šola je še

nas je marsikaj narobe! O, koliko je vsega tega! Vemo pa, da bo drugače. Čeprav se nam zdi, da ne bo hlapec Jernej nikoli prišel do svoje pravice. Toda Jerneja, poedinca, utruji starost — narodi pa ostanejo mladi večno — zatorej: čemu bojazen! Zaveden narod je najpopolnejša organizacija.

Celjska »Nova doba« objavlja v 26. številki takle dopis iz Laškega:

»Na Telovo je imelo naše Sokolsko društvo svojo tombolo. Društvo si prizadeva z vso pridnostjo in vztrajnostjo, da uredi svoje finančne zadeve. Začelo je graditi Sokolski dom v časih, ko je bilo denarja povsod na pretek, dokončalo je pa zgradbo v časih težke gospodarske krize. Zato mora, da poravnava svoje obveznosti, prirediti tudi tombole, katerih donos naj služi razdolžitvi doma. Našemu kaplanu ni nobena sokolska prireditev všeč, odgovarja ljudi od udeležbe, pripoveduje jim o hudičevem delu v Sokolskih domovih, prireja sestanke, na katerih govori ljudem, da podpirajo brezverstvo in delo proti križu ter podobno. Tudi za zadnjo tombolo so mnogoštevilni pripovedovali, kaj počne naš kaplan v okolici proti sokolski tomboli, namesto da bi klečal pred oltarjem ali sedel v spovednici. Doživel pa je pri tej tomboli veliko blamažo, kajti nobena tombola, ne sokolska in ne gasilska, še ni izkazala tako velike udeležbe, kakor ravno ta, proti kateri se je kaplan zaganjal na vse pretege. Prodanih je bilo preko 5000 srečk, dobitke pa so si razdelili po veliki večini pristaši kaplanove linije, kar nas še posebno veseli.«

Ljubljanski »Ljudski Glas« razpravlja v posebnem članku o kmetijski zbornici, kmetijski anketi in paradah ter pravi med drugim tudi tole:

»Kmetje naj se pa zavedajo, da se stvarno delo kmetijske zbornice ne bo veliko premaknilo naprej, da si morajo kmetje po vzgledu delavcev ustanoviti svoje strokovne organizacije in se potom njih boriti za svoje pravice in interese.

Značilno je, da je bilo naše dnevno časopisje zelo redkobesedno pri tej anketi. Njo so odpravili s par besedami, dočim gledamo vsak dan v njih dolgovozna poročila o raznih taborih in paradah, ki so si vse na las podobne med seboj.«

Tezno pri Mariboru

Društva kmetijskih fantov in deklet Skoke, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Jakob, Slovenska Bistrica in Vuzenica prirede v nedeljo, dne 10. julija t. l. velik

kmetjsko mladinski tabor,

združen s tekmo žanjic za prvenstvo mariborskega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet.

Prireditev se začne ob 3. pop. pri Plohlju na Teznu pri Mariboru.

Vsi prijatelji kmetjske mladine prisrčno vabljeni!

Razpuščena verska sekta

Vladika Colon, sedanjí minister prosvete v Romuniji, je razpustil vse verske sekte, ki so v protivnosti z zakoni, državnimi ustanovami in javno moraljo. Policijske in upravne oblasti so takoj zapečatile molilnice teh razpuščenih sekt, ki so bile gotovo v škodo obstoječemu režimu.

Pokojník je bil kot človek vedno odločno naroden in srčno blag, zato mu ohranimo kot človeku, zdravniku in skladatelju časten spomin. Njegovo ime bo živeło v njegovih pesmih.

Truplo zaslužnega pokojnika so v soboto ob veliki udeležbi občinstva vseh slojev položili na celjskem mestnem pokopališču k večnemu počitku. Slava pokojnikovemu spominu, žalujočim pa naše globoko sožalje!

Čoska družba borskih rudnikov je zgradila sedaj novo tovarno, v kateri se bo bakrena ruda čistila doma in pridobival baker. Letna proizvodnja bakra iz borskih rudnikov znaša okrog 40.000 ton ter 2.000 kg zlata in 6.000 kg srebra.

Slične tovarne za topljenje svinčene in cinkove rude bodo zgradili tudi angleški kapitalisti v Trepčah. Že lansko leto pa je bila otvorena topilnica za aluminij v Dalmaciji.

Naprave za elektrolizo bakra, kakor se imenuje topljenje bakrene rude, je otvoril preteklo nedeljo v Boru predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović, ki je prišel tja v spremstvu ministra za šume in rudnike g. Bogoljuba Kujundžića.

Jvan Pucelj

raš senator, je imel prejšnjo nedeljo kmetjsko zborovanje v Ljutomeru. Na zborovanju so bili zastopani delegati prav vseh občinskih organizacij iz vsega okraja. Zborovanje je vodil predsed. sreskega odbora tov. Skuhala, naš preizkušeni kmetjski borec. Obširno politično poročilo tovarisa senatorja Pucelja so zborovalci z navdušenjem vzeli na znanje. Za Puceljem je govoril še domači narodni poslanec Avgust Lukačič. Nacionalna zavest slovenskega kmeta v Slov. gorinah in na Murskem polju je tako močna, da je ne more odpraviti noben pritisk več. Preizkušeni in prekaljen v borbi z zahrblnim političnim nasprotnikom se je ondotni kmetjski narod oklenil nacionalne in socialne misli, ki ga je povezala v nerazdružljivo skupnost.

Pupilne vloge še vedno le za DHB

Z zakonsko novelo se nekoliko spremene določbe glede pupilnih vlog, vendar ostanejo še nadalje pridržane izključno Državni hipotekarni banki. Dotični odstavek zakona se sedaj glasi: »Denarni zavodi, ki so kot pupilarno sigurni zbirali sredstva, navedena v čl. 5., točka 1. in točka 2., ter v čl. 40. zakona, se oprostitjo dolžnosti, da gornja sredstva, zbrana do 1. aprila 1933, izročijo Državni hipotekarni banki. Ti zavodi bodo sami likvidirali te svoje obveznosti. Druge določbe zakona, ki se tičejo pupilnega denarja, z novelo niso spremenjene.

Zelja in pričakovanje naših hranilnic in naše javnosti sploh se s to novelo nista izpolnila. Od pooblastila iz čl. 107. finančnega zakona za novelizacijo zakona o Državni hipotekarni banki so si naše hranilnice mnogo obetale in so zlasti upale, da jim bo končno vendar vrnjena pravica, sprejemati pupilne vloge, kakršno pravico imajo hranilnice v vseh drugih državah. Z novelo k zakonu o Državni hipotekarni banki, ki je pravkar izšla, pa jim ta pravica ni vrnjena, kajti čl. 40., ki daje Državni hipotekarni banki izključno pravico sprejemati pupilni denar, zlasti sodne depozite, denar mladoletnikov, cerkveni in občinski denar ter denar raznih fondov, je ostal tudi po objavljenju zakonske novele nespremenjen. S tem je poslovanje mnogih naših hranilnic nadalje omejeno. Prisilno nalaganje pupilnih vlog v Državni hipotekarni banki pa ni v interesu lastnikov tega denarja, ki bi se pri hranilnicah enako varno naložil, toda višje obrestoval,

Kmetje, obrtniki in podzemski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaslužka. »Kmetjski list«!

Doma in drugod

Združena opozicija

v Beogradu se pogosto sestaja in razpravlja o sestanku z dr. Mačkom v prihodnjih dneh. Predmet razgovorov je zlasti besedilo resolucije, ki bo ob priliki sestanka sprejeta.

Koncem preteklega tedna se je vrnil iz Zagreba v Beograd Davidovičev demokrat gospod B. Vlajić, ki je obiskal v Kupineu g. dr. Mačka, v Zagrebu pa razgovarjal s predstavniki kmet-skodemokratske koalicije. O svojem potovanju je g. Valajić poročal vodstvu demokratov v uspehih svojega potovanja v Zagreb in Kupinec, kjer se nahaja na letnih počitnicah g. dr. Vl. Maček.

Adam Pribičević

predsednik b. SDS je prispel v Beograd in se tam sestel s svojimi političnimi pristaši. Na konferenci so pretresali vprašanje skupne akcije bloka opozicije narodnega sporazuma, ki se bo pričela z obiskom dr. Mačka beograjski združeni opoziciji.

Jug. nac. stranka

nadaljuje s svojimi zborovanji po Srbiji in Bosni. Vse organizacije se marljivo gibljejo. Narodni poslanci, zlasti dr. Srpkó Vukanović je neprestano med narodom, ki nestrpno čaka ure in dneva.

Škofovska maša

se je brala pretekli teden v Ljubljani na prostem. Škof g. dr. Gregorij Rožman je bral mašo na telovadišče na Stadion.

Pridobivanje bakra

Borski rudnik bakra v Srbiji je eden največjih v Evropi. Njegovi lastniki so francoski kapitalisti. Dosedaj so kopali bakreno rudo in jo izvažali v inozemstvo, kjer so jo topili in pridobivali iz nje čisti baker, zlato in srebro. Fran-

† Dr. Anton Schwab

Zopet je smrt plegla v vrste slovenskih kulturnih delavcev. Dne 29. junija je v Ljubljani podlegel srčni kapi višji zdravstveni svetnik v pok. in zdravnik dr. Anton Schwab, odlični slovenski skladatelj.

Po rodu iz St. Pavla pri Preboldu je obiskoval doma ljudsko šolo, gimnazijo v Celju, medicinsko fakulteto pa je dovršil v Gradcu. Kot zdravnik je nato deloval v Ljubljani, na Vranskem in v Celju.

Kot skladatelj spada Schwab med naše najbolj priljubljene glasbenike. Njegove skladbe so polne globokega občutja, zato so tudi med pevci tako priljubljene.

Letos v marcu je obhajal zaslužni moč 70letnico, zdaj sredi poletja pa ga je že poklicala koščena družica v svoje večno domovanje.

Kaj se godi po svetu

Na Češkoslovaškem

se je zadnji teden razvijalo vse javno življenje v znamenju slavnosti o priliki vseslovenskega sokolskega zleta.

Pogajanja med vlado in sudetskimi Nemci so za zdaj obličala na mrtvi točki. Nemci zahtevajo mnogo takega, na kar nobena češkoslovaška vlada ne more pristati. Nemec dr. Kundt, ki se je pogajal z min. predsednikom dr. Hodžo, objavlja o tem v nemškem glasilu članek, v katerem odklanja, da bi še nadalje ostala dosedanja upravna razdelitev v državi in zahteva, da naj se ozemlje, koder prebivajo Nemci, izloči in da se mu da čisto ločena avtonomija, ki bo izključno v nemških rokah. Nemci vztrajajo pri zahtevi, da se država razdeli v posamezne avtonomne pokrajine, za vsako narodnost posebej, in da bo ta nova razdelitev države dobila svoj odraz v posameznih narodnostnih kurijah v praškem parlamentu in senatu.

Pogajanja se sicer nadaljujejo, češkoslovaška vlada je že doslej pokazala mnogo dobre volje in širokogrudnosti, kar ji priznava tudi ves nepristranski svet, ni pa verjetno, da bi kmalu prišlo do končnega sporazuma, ker so Nemci preveč trmoglavni.

V Španiji

kljub vsem protestom, pogajanjem in nevtralnostnim odborom general Franco dalje bombardira nezavarovana španska mesta. Zato je španski poslanik pred kratkim izročil angleškemu zunanjemu ministru noto španske republikanske vlade, v kateri predlaga, naj se preiskava o bombardiranju nezaščitenih mest razširi tudi na bombardiranje Blanesa, ki so ga včeraj bombardirala Francova letala. Pri tem je bilo 9 ljudi ubitih, 39 ljudi pa ranjenih. V Blanesu ni nikakih vojaških objektov in je zaradi tega to bombardiranje v popolnem nasprotju z mednarodnim pravom. Nota navaja nadalje, da je danes dopoldne 10 Junkersovih letal bombardiralo severno predmestje Barcelone. Letala so vrgla 30 bomb; 40 ljudi je bilo ubitih, 50 pa ranjenih. Ves okraj je v razvalinah.

V Avstriji

je na neki novinarski konferenci izjavil pokrajinski vodja Bürckel o splošnem notranjem položaju tole:

1. Vsa posestva Habsburgovcev so zaplenjena. 2. Doslej je bilo poslanih v Dachau skupno 150 oseb, med katerimi je polovica nearijcev. 3. Trenutno je v Avstriji zaprtih 3780 političnih aretirancev. 4. Glede imetja tujih Židov v Avstriji bodo postopali kakor z drugimi tujci.

Glede bivšega kancelarja Schuschnigga je povedal, da se še vedno nahaja na Dunaju in bo

moral pred sodšče zaradi smrtne obsodbe 33 avstrijskih narodnih socialistov. Po Bürcklovih trditvah se Schuschnigg ni poročil.

Div. gen. Tonić odhaja

Danes se narodna Ljubljana in v duhu z njo vsa zavedna Slovenija poslovijo od vojaškega dostojanstvenika in junaka, divizijskega generala Tonića, ki je bil po večletnem službovanju kot divizionar dravske divizije pred časom poklican v Niš.

Gospodu generalu, ki je vzljubil naš narod in naše kraje ter s svojim nastopom vedno in povsod dokazoval, da ni samo plemenit človek in vojak, ampak tudi vzoren Jugoslovčan, kličemo prisrčno: Srečno! Zdravo!

Nemčija brez verskih društev

Državni vodja SS oddelkov in šef nemške policije Himmler je izdal na osnovi zakona o zaščiti naroda in države odlok, s katerim se razpuščajo vsa katoliška in protestantska združenja, kakor tudi združenja bivših dijakov. Ta odlok se spravlja v zvezo z razpustitvijo katoliških organizacij v Avstriji.

Tako poroča A. A.

V Romuniji

je bila po 14dnevem procesu razglašena sodba proti 21 vodilnim članom razpuščene Železne garde. Predsednik bukareške organizacije Želez-

ne garde Climea je bil obsojen na 7 let zapora, 20.000 lejev globe ter 6 let izgube častnih državljskih pravic. Častni predsednik knez Cantuzene, ki je z nekaterimi drugimi vodilnimi člani lahko pobegnil, pa je bil v odsotnosti obsojen na 9 let ječe, 120.000 lejev denarne kazni ter 6 let izgube častnih državljskih pravic. Ostali obtoženci so bili obsojeni na manjše zaporne kazni.

Litvinova ustreljena?

Kakor poročajo nekateri listi, so našli gospo Litvinovo, ženo ruskega komisarja (ministra) za zunanje zadeve, ustreljeno. Sumijo, da so jo ustrelili agentje GPU (ruske tajne policije), ker so jo kot Angležinjo smatrali za zelo nevarno.

Ruski vojaški krogi baje izjavljajo, da bo zaradi tega dogodka izvedena najstrožja preiskava in da hočejo na vsak način pojasniti vse okoliščine te nenadne tragične smrti.

Na Kitajskem

je odpor proti Japoncem vedno bolj žilav. Japonci so se s sunkom na Rumeni reki približali Hankovu že na 150 km. Tu so Kitajci zgradili dva velika jezova, ki pa so jih Japonci po krvavih borbah, ki so zahtevale mnogo žrtev, odstranili in zasedli tudi mesto Matunga.

Usoda Hankova bi bila tako zapečaten, toda Kitajci so se v svojem obupu poslužili sredstva, ki je bilo uspešno. Dvignili so v zrak poslednja dva nasipa, zbog česar so se ogromne množine vode iz reke Jangce razlile v dolino med reko in velikimi jezovi, s čimer bodo prišle japonske divizije v kratkem pod vodo, če se ne bodo naglo umaknile. Voda je že ločila japonske in kitajske čete, ki se sedaj ne morejo medsebojno boriti. Poleg tega je bil za Japonce hud udarec, ker se večina vode iz reke Jangce izliva sedaj proti jezerom, medtem ko se reka sama zmanjšuje. Zgodi se lahko, da bodo japonske trgovske in vojne ladje obličale v koritu ter postale dober cilj za kitajska letala, ki postajajo iz dneva v dan bolj aktivna na tej nevarni fronti. Japonci so se znašli v neprijetnem položaju in je porušitev nasipov zopet zmedla japonske načrte za naskok na Hankov.

Vloge naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri vseh 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah za 6.326.116 din na 1.070.846.022 din. Od tega odpade na vloge na knjižice 636.488.573 din (porast za 1.842.349 din) in na vloge v tekočem računu 434.357.449 din (porast za 4.483.767 din). Vloge na knjižice so narasle pri 6 hranilnicah, vloge v tek. rač. pri 10 in skupne vloge tudi pri 10 hranilnicah.

Desettisočglava sokolstvu naklonjena množica spremlja Sokole na ljubljanski kotoavor ob priliki odhoda posebnega vlaka v Prago.

Nacionalna zavest naroda

Najmočnejši kapital, najmočnejša sila je in ostane v bodoče zdrava nacionalna zavest naroda. To je sila ideje — zavesti naroda, katera jasno prikazuje vrednost in jakost ter sposobnost za aktivno življenje naroda — bodočnost naroda.

Nacionalna zavest naroda je zvezda vodnica, edina garancija bodočnosti vsakega naroda. Zdrava nacionalna zavest naroda je nepremagljiva sila, močnejša od lakote in bede, močnejša od vsakega kapitala. To je najmočnejši in največji kapital naroda. Ta sila je garancija naroda, da se ta ne pretvori prej ali slej v zgodovinski gnoj.

Nacionalna zavest naroda je sestav nacionalne zavesti poedinca, ki se ustvarja z discipliniranjem volje in telesa. Namen ji je, da se v najtežjih trenutkih zaveda svoje nacionalne dolžnosti, v obrambi svobode naroda in podrejanjem osebnih koristi, interesom naroda. V tem se zrcali nacionalna zavest poedinca in izraža enotna volja celega naroda.

Da niso naši očetje imeli te zdrave, čvrste nacionalne zavesti, nikakor ne bi mogli stvoriti današnje Jugoslavije in v njej zagotoviti svobodo jugoslovanskega naroda. Oni so vsled visoke nacionalne zavesti nesebično žrtvovali vse za skupno bodočnost, zedinjenje jugoslovanskih plemen. Brez mnogo razmišljanja: oni so doprinesli največje žrtve, družino, imetje ter bodočnost svoje dece.

Ti najboljši sinovi domovine ostajajo nepokolebljivi v svoji nacionalni veri tudi v času najtežje preizkušnje v svoji nacionalni državi. Kajti težko je bilo narodno svobodo priboriti, še težje jo je ohraniti.

Gorje pa narodu, ki ne zna ceniti in spoštovati svojih nacionalnih junakov! Nič ni hujšega kot to, če je človek za svoje žrtve in nepokolebljivo nacionalno vero zaničevan in preganjan.

Edina podlaga za razvoj zdrave, aktivne nacionalne zavesti je nedvomno poštena in zdrava ekonomsko-finančna politika ter nepristranska, poštena upravno politična oblast.

Ne bogastvo, temveč le poštenost je osnova nacionalne zavesti naroda — bodočnosti naroda.

Poedinci naroda, kateri so postavljeni, da upravljajo državo, morajo biti vzor nacionalne zavesti in prednjačiti z nesebičnim, strogo poštenim delom za narod.

Izenačenje ravnotežja v prirodi

Kakor poročajo listi, je v Ameriki pred kratkim umrl neki krotitelj levov, ker ga je pičil komar. Čudno nasprotje: Človek čegar poklic je bil vsaki dan imeti opravka s kraljem živali, človek, ki je živel v vedni nevarnosti, da ga zdobe udarci kralja puščave, je končno prišel ob življenje zaradi pika neznačnega komarja.

To v ostalem ni niti redek dogodek, da človek umre zaradi komarja. V Britski Indiji umre n. pr. vsako leto zaradi tega po 1 milijon ljudi. To so seveda samo žrtve anofelese (komarja, ki razširja malarijo).

Komarji v splošnem igrajo samo vlogo pri prenosu bolezni. V primeru malarije se povzročitelji mrzlice mikroskopsko majhni paraziti, ki jih komar vbrizgava v kri svoje žrtve. Na srečo imamo kinin, ki ga pridobivamo iz lubja drevesa kina, in s tem sredstvom temeljito pokončujemo parazite malarije.

Tu pač vidimo izenačenje ravnotežja v prirodi. Po eni strani nas ogroža z malarijo, ker je izpostavila človeštvo pikom nebrojnih komarjev, po drugi strani pa nam ponuja sredstvo proti temu, kinin, ki se mu morajo milijoni ljudi zahvaliti za življenje.

Komisija Društva narodov za pobijanje malarije priporoča za obrambo dnevno uživanje po 0'4 grama za čas vse sezone, ko traja mala-

rija, za zdravljenje pa po 1 do 1'2 grama nepretrgoma po 5 do 7 dni. Vsako ponavljanje bolezni se zdravi na isti način.

Kmetski pokret na Poljskem

Varšavski časopisi poročajo, da je tamkajšna kmetijska stranka, kateri stoji na čelu znan politik kmet Witosz, v zadnjem času priredila na stotine javnih zborovanj. Na teh zborih pravijo, da je bilo preko milijon poljskih kmetov. Vsi govorniki, ki so nastopili, so zahtevali na zborovanih ponovno uvedbo demokratičnih pravic, demokratičnega volilnega reda in svobodo za obsojene in še danes zaprte politike opozicije, med katerimi se nahaja sam voditelj poljskih

kmetov Witosz. Govorniki so zahtevali dalje, naj se poljska zunanja politika preusmeri v pravo, ki ga narekuje narodu čas, v katerem se nahaja. Dalje so izrekli govorniki simpatije vsega poljskega kmetskega naroda do bratske Českoslovaške. — Vsa ta velika zborovanja so bila izrazito domoljubnega značaja. Zborovalci so povsod burno pozdravljali in vzklikali poljski vojski.

Poročila pravijo dalje, da je vlada takoj po zaključku teh velikih kmetskih zborovanj izdala zakon, ki uvaja tajne volitve za občine in še nekatere spremembe v državljskih pravicah poljskega naroda — v duhu demokracije! S tem je pokazala poljska vlada svojo namero, da hoče in želi urediti notranje prilike na temelju zahtev, ki so bile izražene na teh kmetskih taborih.

Mladina na vasi

Veličastna kmetska prireditev v Vogljah

V nedeljo 26. junija t. l. je priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet v Vogljah praznik kmetskega dela, na katerem je organizirana kmetska mladina pokazala svojo zavest in svoje zmožnosti. Lepo vreme je privabilo na tekmo koscev mnogo ljudi iz bližnje in daljne okolice. V zgodnjih popoldanskih urah so prihajali kosci, grabljice, kolesarji in ostalo občinstvo. V veseljem in slavnostnem razpoloženju je četa koscev in grabljic s konjenikom na čelu ki je nosil zeleno zastavo, odkorakala na tekmovališče. Tja je od vseh strani privrelo staro in mlado in obkrožilo travnik. Bilo je zbranih nad tisoč ljudi. Kosci in grabljice so se postavili v strumno vrsto pred govorniški oder na katerega je stopil tov. Molj in otvoril kmetski praznik. V imenu dolenjske kmetske mladine je pozdravil kmetsko mladino tov. Milan Majcen, v imenu štajerske pa tov. Jože Danev. Za njima je dobil besedo zastopnik Zveze tov. Drago Košmrlj, ki je povdaril, da hodi in mora hoditi kmetska mla-

dina po stopnjah slovanskih in kmetskih voditeljev in borcev za kmetske pravice, Matije Gubca, Aleksandra Stambolijskega in bratov Radičev. Ideja kmetske demokracije mora združiti vso slovansko kmetsko mladino v borbo za ohranjanje svoje narodne in državne svobode in kmetskih pravic. V svojih društvih naj si mladina pridobiva izobrazbo, da bo njena pamet ostrá kot kosa, njene mišice in značaj pa trden in nepogljiv kot kosišča. Kmetski človek naj postane sam svoj vodnik, lepše življenje pa bo dosegel v slogi in v skupnosti hotenja in dela.

Po govoru, ki ga je sprejelo občinstvo z žvahnim odobravanjem, so kosci obstopili travnik in na dano znamenje se je tekma pričela. Hitro so tekle minute, še hitrejšo so švigale kose in kmalu je bila vsa trava zgrnjena v lepih ravnih redeb.

Kmetski praznik, ki je prinesel vsem obilo zadovoljstva, je mladino utrdil v zavesti, da bo složna in vneta delala tudi v bodoče.

Iz Mirne peči

Sijajno uspela tekma koscev, ki jo je priredilo naše Društvo kmetskih fantov in deklet, je nadvse razkačila naše nasprotnike. V zadnjem »Domoljubu« skušajo našo prireditev na vso moč oblatiti, kar pa se jim radi velike laži ni niti najmanj posrečilo. Nasprotno, lažnivo »Domoljubovo« poročilo je pripomoglo, da so se odprle oči še onim zaslepljencem, ki so imeli dosedaj zavezane oči in da so končno pogledali resnici v obraz.

Velika udeležba in krasna povorka so nad vse bodle »Domoljubovega« dopisnika, da je še in previdno računsko potvarjal številke, zlasti kolesarjev, kar za 61. občinstva pa za vso udeležbo in bi jih menda rad pripisal prireditvi v Prosvetnem domu, kjer je bilo celokupno 40 udeležencev, medtem ko smo videli na tekmi koscev vse vodilne funkcionarje Prosvetnega društva in vendar je bila njihova dolžnost prisostvovati igri v Prosvetnem domu. Taka je resnica, ki se ne da nikoli potvoriti, pa naj še tako kriči »Domoljub« in njegov vzorni dopisnik.

Zborovanje, ki se je vršilo pred tekmo, pa je gospode popolnoma zmešalo, tako da ne razločijo repa od glave. Da je tov. Zorko povedal čisto resnico, je vsem znano. Kaj nam pomaga še tako kmetsko članstvo organizacije, če pa je vodstvo protikmetsko. Žalostna je usoda kmetov-tlačanov, ki se jim še niso odprle oči in ki verjamemo še kaj v take stvari. Naša prva naloga je, da tudi tem odpremo oči in jih privedemo pod zmagoviti zeleni prapor. Društva kmetskih fantov in deklet sprejemajo in bodo sprejemala v svojo sredo vso mladino, ki prizna, da je temelj naroda kmet in jedro za napredek vas in kmetsko delo. Vodstvo Društva kmetskih fantov in deklet v Mirni peči je kmetsko. Naj gospoda pogleda seznam funkcionarjev, da se bo prepri-

čala. Nikogar pa nismo odbijali od sodelovanja, niti ga ne bomo; mislimo namreč one, ki opravljajo delo pošteno in ne zahrbtno.

Gospod dopisnik, ki mi očita na diplomatski način delomrznost, pa naj pride na dom in naj skupaj z menoj opravlja v... dela, da mu bodo v bodoče še bolj dišala... pa mu ni vseč, da ne sedim doma za pečjo in drem-ljem, mu pa ne morem pomagati. Njegovim željam pa se ne uklonim, ker ni zame še niti enkrat zamahnil s krampom.

Ne mislite, da nas z obrekovanjem strašite. S tem samo dokazujete svojo nizkost in odkrivajte svoje lastno delo, ki je tako kot ste pač sami. Ne sodite, da ne boste sojeni... je dejal božji sin. Mi, kmetska mladina, pa gremo preko vsega naprej, da iztrebimo iz naših vasi vso kugo in gnilobo, da tako pripravimo našo vas zdravo za praznik njenega vstajenja.

Josip Udovič.

Muhaber pri Novem mestu

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet bo priredilo v nedeljo dne 10. julija kmetsko-mladinski praznik združen s tekmo oračev. Spored: ob pol 3. uri zbirališče oračev, konjenikov; okrašenih voz in drugih skupin pri g. Kastelicu v Bršljinu, od koder krene povorka na tekmovališče tov. Antona Osolnika. Po pozdravnih govorih predstavnikov kmetsko-mladinskega gibanja se bo vršila tekma oračev za prvenstvo novomeškega okraja. Po tekmi se bo vršila na prostorih tovariša Franca Potočarja kmetska veselica. Vstopnine ni! Pridite vsi! Vaška sloga naj živi!

Grahovo pri Cerknici

Dne 10. julija t. l. bo priredilo naše Društvo kmetskih fantov in deklet kmetsko-mladinski tabor združen s tekmo koscev. Vsi naši fantje in dekleta se že zdaj vneta pripravljajo na ta

praznik, ki naj pokaže delo organizirane mladine za čast kmetijskega dela, stanu in vasi. Vabimo na našo prireditev vse kmetijske ljudi od blizu in daleč, da bo naš praznik čimbolj veličasten!

Prekmurska kmetijska mladina se pripravlja

Naši fantje in dekleta, funkcionarji Društev kmetijskih fantov in deklet, so izdelali načrt polletnih prireditev naših društev. Kot prva večja prireditev bo tekma žanjcev dne 10. julija t. l. v Črnelavcih pri Murski Soboti. Pestri spored obsega ob 9. dopoldne sprejem gostov iz Ljubljane in drugih krajev. Ob 1. uri popoldne zbirališče pred gasilskim domom v Črnelavcih in nato odhod povorke na tekmovališče. Po pozdravnih govorih predstavnikov kmetijsko-mladinskega gibanja se bo vršila tekma žanjcev. Po tekmi pa bo kmetijska zabava v gostilniških prostorih gosp. Savla.

Vabimo vse, da se naše prireditve udeležijo!

Ig pri Ljubljani

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je imelo v soboto dne 18. junija ob 8. uri zvečer v Kmetijski hranilnici in posojilnici na Igu svoj 5. redni občni zbor. Fantje in dekleta so se ga udeležili v polnem številu.

Tov. predsednik je v svojem poročilu, poudaril razveseljav napredek društva, saj se je število članov in članic zelo pomnožilo. Delo društva se je vršilo v raznih odsekih, posebno delaven pa je pevski odsek. Blagajniško poročilo je izkazalo 4871 din prometa, največji izdatek je zahtevala nabava harmonija, ki je bil nujno potreben za dober uspeh pevskega odseka.

V novoizvoljenem odboru je tov. Tone Šenk predsednik, tov. Franeka Kukovica podpredsednica, Tone Bolha tajnik, Ernest Hiteje blagajnik, načelnica ženskega odseka je Mici Bolha,

ostali odborniki pa: V. Javornik, Stane Zdravje, Pavla Hiteje itd.

Novi odbor si je nadel nalogo pripraviti več prireditev, izletov itd. ter čim bolj poglobiti notranje delo društva.

Praznik žetve v Šmartnem ob Savi

Društva kmetijskih fantov in deklet, združena v ljubljanskem pododboru se vneto pripravljajo na praznik žetve, ki se bo vršil v nedeljo dne 10. julija v Šmartnem ob Savi. Praznik bo obsegal kmetijsko-mladinski tabor združen s tekmo žanjic. Zbirališče je ob 2. uri pop. v Jaršah, odkoder krene povorka skozi Jarše, Obrije in Šmartno na tekmovališče, kjer se bo vršilo kmetijsko-mladinsko zborovanje in tekma. Po tekmi bo na vrtu gostilne pri Lovšetu v Šmartnem kmetijska veselica.

Vabimo vso kmetijsko mladino in naše prijatelje, da se našega praznika udeležijo! Pokažimo vsi s svojim prihodom, da kmetijsko delo spoštujemo tudi v dejanju, v duhu in resnici, ne pa samo v trenutni besedi. Vsak, kdor res kmetijsko čuti, naj po svojih močeh podpira idealna stremjenja kmetijske mladine in tako doprinese svoj delež za srečnejšo bodočnost slovenske vasi in vsega naroda.

Banovinska kmetijska šola v Rakičanu

Prvo šolsko leto na tem na novo ustanovljenem zavodu se začne s 1. oktobrom 1938. Šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 31. avgusta. Pouk v šoli podaja učencem zaokroženo strokovno znanje v teoriji in praksi iz vseh panog kmetijstva, predvsem pa iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in deloma tudi iz vinarstva v takem obsegu, da ga lahko učenci po dovršitvi šole s pridom uporabljajo na domačih posevstvih. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso drugo oskrbo. Za sprejem so določeni isti

pogoji, kakor veljajo za sprejem gojencev v kmetijske šole v Sloveniji. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in ne večja od 25 let ter z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od din 75— do največ din 300—.

Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10— din) je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti takoj, najkasneje pa do 1. avgusta 1938 in priložiti:

1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o nravnosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno ovaruha (banovinski kolek 4— din), da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek 4— din), ki računajo na banovinsko ali kako drugo podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete zneske podpore, 7. davčno ali občinsko potrdilo o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih prosilcih, ki reflektirajo na znižanje vzdrževalnine.

Pridni sinovi manj premožnih posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pristojnih sreskih kmetijskih odborih. O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Vsa nadaljnja pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Cenjeni naročniki!

Da ne bo treba ponovnih opominov, prosimo vse cenjene naročnike, ki so prejeli v Kmetiskem listu priložene položnice, da čimpreje poravnajo naročnino za tekoče leto. Kdor pa ima kake zaostanke iz lanskega leta, ga naprošamo, da te nakaže istočasno po isti položnici.

Nacionalni pokret ob Dravi

Nacionalni pokret in Sokolstvo od leta 1880. pa do danes napredujeta. Knjiga »Ormoški spomin«, katero je založil leta 1911, umrl notar dr. Geršak, podrobno opisuje nacionalni razvoj vse do leta 1900. v Ormožu. Že v prejšnjih letih sta narodna borca starega kova dr. Geršak in dr. Omulec (odvetnik) vzbujala narodno zavest med Slovenci v Ormožu. Prirejala sta razne veselice na dr. Geršakovem, odnosno dr. Omulečevem vrtu. Povabila sta vedno tudi sosodne Hrvate iz Varaždina in Vinice. Hrvati so se radi odzvali takemu povabilu, kajti njih Sokoli so prišli vedno v krojih in v lepem številu. To pa ormoškimi Nemcem ni bilo po volji. Ko so Slovenci leta 1901. napovedali tako nacionalno slavnost v Ormožu je avstrijska žandarmerija zastražila Dravski most na štajerski strani in je hrvatske Sokole zavrnila. Počili so takrat strelji od strani žandarmerije na hrvatske Sokole, ker je eden teh pokazal žandarmeriji svojo golo zadnico. Strel k sreči ni zadel. Zopet drugokrat je bil hrvatskim Sokolom dovoljen pohod v Ormož, vendar pa so bili primorani sneti čepice raz glave, izven tega niso smeli korakati v četnem redu. Slovenska gasilska četa iz Hardeka, ki je korakala skozi Ormož na neko slavnost izven Ormoža, je bila od občine razglašena, korakati je moral vsak posameznik za sebe. Kaka nacionalna prireditev v večjem obsegu v ormoških gostilnah sploh ni bila dovoljena. Slovenci so se shajali v edini slovenski gostilni pri »Zlatem Jelenu«, ki je danes last Okrajne posojilnice. S podporo te posojilnice so Slovenci sezidali lepo hišo s »Čitalnico« in so tako sirili narodno prosveto v Ormožu in okolici. Posebno narodno zavedni so bili okoliški kmetje, ki so zložili denar skupaj in si postavili krasno pa-

lačo »Narodno šolo« izven Ormoža na Hardeku. Takrat je podučeval v tej šoli kot prvi upravitelj že pokojni nadučitelj g. Raušl. Starini se ga vsi z hvaležnostjo spominjajo. Nemci v Ormožu pa so si postavili lastno šolo z napisom »Deutsche Volksschule«, danes meščanska šola. Ta šola je bila nekaj prava ponemčevalnica za slovensko dečo, katero so razni priganjači lovili po okolici ja celo pri Veliki Nedelji, ter jo tirali v nemško šolo v Ormož. Ormoški Sokol je bil ustanovljen leta 1912. Njegov prvi načelnik je bil mizarjski mojster g. Sagadin, sedaj v Ptuj. Prvi starosta pa menda dr. Serneck, sedaj v Celju. Leta 1913. so nemški gasilci iz Ormoža in okolice napovedali svoj okrožni zbor v slovenski vasi Loperšice pri Ormožu. Mi Slovenci si tega nismo dali dopasti in smo enodušno sklicali slovenski tabor na travnik g. M. Ivanuša v Frankovcih, kjer se je zbralo več tisoč naroda, da protestira z živo besedo proti nemški in nemškutarski invaziji.

Na tem taboru so nastopili kot govorniki takratni slovenski poslanci in drugi narodni voditelji, ki so z živo besedo bičali avstroogrške nemške tlačitelje in njih početje, tako, da je navzoči okrajni komisar dr. Volte, po rodu Korošec in brččas Slovenec, opominjal k zmernosti, ker padle so tudi besede v zvezi z veleizdajstvom v prilog Hrvatom in Srbom. Nič manj kot 30 orožnikov je v neposredni bližini pod poveljsivom žand. oficirja skrbelo, da ni prišlo do dejanskega spopada med Slovenci in Nemci. Vendar je komisar držal žandarmerijo v taki oddaljenosti, da niso slišali, kaj vse se je na taboru govorilo proti Avstriji. Pri tej priliki je nastopil ormoški Sokol prvokrat javno, ko je pred ogromno množico na prostem izvajal proste vaje brezhibno, kar je navzoče množice tako navdušilo, da ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Medtem so dospeli nemški gasilci v Loperšice, kjer so bili od ondotne nemškutarske požarne brambe dovolj hladno sprejeti. Vaščani so se po večini

udeležili slovenskega tabora s takratnim županom F. Pavliničem na čelu. Poprej pa je dal župan odstraniti nemško zastavo, ki je bila razbešana na nekem drevesu. To pa na migljaj komisarja dr. Volteja. Neki slovenski časopis je priobčil pozdravni nagovor načelnika loperske nemškutarske požarne brambe takole: »Meine Herrn von der deutschen Stadt Friedau! Ich begrüße Sie, weil der Herr Bürgermeister keine Zeit hat, bedauernswert ist er verschwunden zu die Windischen und auch die unsrige deutsche Fahne hat verschwinden müssen von Baum oba, weil der Bürgermeister nichts dazu gsgot hat. Wir von Loperschitz wir sagen nicht, dass wir nicht Windische sind, wir sind und bleiben Windische, doch müssen wir mit die Deutschen halten, die kaufen uns Schweine ab. Heilt! Govornik je trgoval s svinjami in je kmalu po tej polomiji umrl in počiva na pokopališču na Humu med slovenskimi meščani takratne dobe. Nemci so se potem vrnilo kakor so prišli in kasneje niso več vdirali v okoliške slovenske občine. Slovenci in Sokoli so s to manifestacijo dosegli krasen uspeh, saj se je požarna bramba v Loperšicah kmalu potem poslužila slovenskega poveljnega jezika. Epilog k taboru je bil ta, da je bil neki žand. komandir brzojavno prestavljen, ker se je žaljivo izrazil čez navzočega narodnega poslanca zato, ker je poslanec ščitil navzoče vojake od žrebčarne v Središču, katere je žandarmerija obdolžila veleizdajstva, ker so se udeležili slav. tabora. Ormoški Sokoli so se do svetovne vojne pridno gibali in so zato po večini dobili označbo »P. V.« ter bili klicani na fronto. Danes jih le malo več živi. Mlada generacija se je danes strnila v mogočno falango in nastopa z velikim razmahom pri sokolskih prireditvah.

Drugič napišem kaj več, kako se je nam Slovincem v Ormožu godilo med svetovno vojno. Do takrat pozdravljeni!

Ormoški »P. V.«

Mlatič

Volk ostane volk

Češkoslovaški časopisi poročajo iz Prage in drugih krajev republike, da je v tamošnji javnosti neglede na politično ali versko opredelitev nepovoljno vplivalo pisanje ljubljanskega »Slovenca«, ki se tako odlično postavlja ob stran patra Hlinke, voditelja slovaških separatistov, t. j. one manjšine Slovakov, ki so se zvezali z Madžari in henleinovci proti Češkoslovaški republiki in z nečuvno drznostjo napadajo predsednika vlade dr. Hodžo, ki je drugače po rodu Slovák. Vse češkoslovaško časopisje povdarja, da je vsakemu patriotu v republiki tako pristransko in stvarno popolnoma neosnovano poročanje ljubljanskega »Slovenca« neumljivo — zlasti še zato, ker ne gre v tem primeru za nikakršno versko vprašanje, temveč se bije boj edinole za obstanek samostojnosti in celote bratske zemlje.

Kaj je večji greh

Zadnjič sem bral v »Slovencu« z ležečimi črkami napisano, kako velik greh delajo oni kmetski fantje in dekleta, ki prirejajo ob nedeljah in zapovedanih praznikih tekme koscev in žanjic.

Nedavno sem jo mahnil po Dolenjskem in pot me je zanesla skozi Mirno peč. In vidiš ga šmenta, kmetski fantje in dekleta so v izredno veselem razpoloženju korakali skozi vas, prepevali in vriskali, vihteli kose in grablje nad glavami ter šli na tekmo koscev. In koliko jih je bilo! Mirna peč še ni videla take množice.

Bila je seveda nedelja.

Stopil sem med to razigrano kmeto mladež in jo v božjem strahu pobaarl, ali ne ve kakšen greh dela s svojim brezumnim postopanjem. Mladina se mi je široko nasmejala in odvrnila: Če je greh v nedeljo kositi in žeti, je še mnogo večji greh ves teden lenuhariti na račun kmetiskih žuljev.

Povesil sem nos in odšel.

Utesnjeni sma

Pod tem značilnim naslovom odgovarja »zelenec« delavski politik in pravi: »Ob priliki poravnalne razprave pri nekem podjetju v Kranju se je eden od obratnih zaupnikov začel obregovati ob ZZZ, češ, da je sploh ne pozna in se je spraševal, kaj delajo prav za prav na razpravi zastopniki ZZZ. Svojo modrost je razvijal še dalje in ugotovil, da je ZZZ navadna verska organizacija ter kot taka ne spada na mezšno razpravo ter da se je bati, da ne bo prešla na pogajanja še Marijina družba in tisti z rdečimi pasovi. Vsekakor značilne besede, s katerimi je ta »zaupnik« pošteno pokazal svojo trdno »razredno« zavest in svojo razsodnost ko take iznaša na pogajanjih.«

Če bi bil jaz na primer na »zelenčevem« mestu, bi se z navadno pisano kritiko ne zadovoljil — ampak bi napovedal socialistom, ki nočejo vedeti, da sila zveze združenih delavcev na svetu obstoja, kratkoma lo fiziološko plinsko vojno!

Ne pozabite na to in ono

Domoljubov konkurent »Orač«, katerega izdaja Zadružna tiskarna za »voditelja« slov. kmetijskega naroda g. Janeza Brodarja iz Hrastja pri Kranju, piše v vednosti onim, ki nameravajo priti na brezijski kmetijski tabor sledeče: »Zaradi velikega števila udeležencev bo vsem težko opraviti spoved na Brezjah. Svetujem raditega vsem, da se izpoveste doma. Sv. obhajilo pa boste prejeli pri Mariji Pomagaj!« Radi prehrane pa bodo prišle radi velikega navela najbrž v poštev kakor zadnjič v Ljubljani konzerve, po katerih pa še vojaškemu želodcu, kaj šele kmetškemu ni bogvekaj prijetno. Članstvu kmetijske zveze tudi priporočajo, naj pride de-

korirano z znaki, katerim cena pa v Oraču zaenkrat še ni določena. Cela reč zglada tako, da se gre tukaj bolj za znake oziroma denar, kakor za vsebino tabora samega.

Charles Lindbergh in konstruktor »umetnega srca« dr. Alexis Carrel, katera že več let znanstveno eksperimentirata na umetnem srcu na otoku St. Gildas.

To in ono

Toča uničuje

V nedeljo popoldne je neurje udarilo Pišce, Bizeljsko, Podstredo in Sv. Peter. Nad vso to pokrajino so se zbrali težki oblaki, iz katerih se je usula debela toča. Toča je padala nad pol ure. Oklestila je sadno drevje, uničila žito in zlasti koruzo ter pokončala vinograde. Ponekod je bila za celo pest debela, povprečno pa kakor oreh.

Škoda, ki jo je v tem predelu Slovenije povzročilo nedeljsko neurje, je občutna, zato prizadeti upajo, da jim država in banovina priskočita na pomoč.

Zdravilo proti slinavki

Nemškima znanstvenikoma dr. Falkmannu in dr. Föbu se je po dolgotrajnih prizadevanjih posrečilo sestaviti serum proti parkljevki in slinavki. Poskusno cepljenje 50.000 govedi in več tisoč ovc je pokazalo tako odlične rezultate, da bodo sedaj zgradili velik laboratorij za izdelavo tega seruma na debelo. S tem serumom cepljena živina je najmanje tri mesece popolnoma imuna proti slinavki in parkljevki.

Strašna katastrofa na Japonskem

Japonsko notranje ministrstvo poroča o siloviti vremenski katastrofi, ki je zadela Japonsko. Po dosedanjih ugotovitvah je katastrofa zahtevala 1200 smrtnih žrtev, več 100 ljudi pa je ranjenih, 300.000 hiš je uničila poplava. Voda je porušila 104 mostove. Med mestji je najhujše prizadeta prestolnica.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Zagorju ob Savi so prodajali vole po 450 do 550, krave za meso po 325 do 450, plemenske telice po 4 do 6, telice za meso pa po din 350 do din 5 za 1 kg žive teže. — Plemenske svinjice so bile po 90 do 180 din za rep.

V Rajhenburgu so prodajali vole po 2500 do 3000, krave po 1500 do 2300, junce po 1200 do 2000, telice pa po 1000 do 1500 din za rep.

Domači dogodki

× V Ljubljani je preminul knjigoveški mojster in dolgoletni poslovodja v knjigovoznici tiskarne »Mercur« g. Jože Jančar. Pokojni je bil marljiv obrtnik in vzoren tovariš, zato ga bomo vsi ohranili v najlepšem spominu, njegovim žalujočim pa izrekamo toplo sožalje.

× V Trbovljah so zadnjo nedeljo v juniju slovesno obhajali 100letnico tamkajšnje ljudske šole na Vodah. Proslave se je poleg šolskih otrok in učiteljstva udeležilo tudi mnogo predstavnikov našega kulturnega življenja.

× V Jugoslaviji je po statističnih podatkih doslej 110.000 radijskih naročnikov. V primeri z drugimi državami je to število še zelo skromno.

× V Čretu poleg celjskega mestnega kopališča je na travniku strela ubila 73letno vdovo tovarniškega delavca Apolonijo Mikšetovo iz Čreta, ženo posestnika Vrhovška, ki je tedaj delala v bližini Mikšetove, pa je samo omamila.

× Iz Loke je živinski trgovec g. J. Jež, ki je nakupil po Hrvatskem vagon volov. Med potjo mu je en vol poginil, dva pa sta se deloma ponesrečila in ju je bilo treba zaklati.

× V Rudah blizu Samobora si je na praznik sv. Petra in Pavla prerezal trebuh 78letni starec Jurij Pihler. Že dolgo let je tarnal, da je star in siromašen, da je že vsega sit. Končno je sklenil končati si življenje. Vzel je velik kuhinjski nož in odšel v klet, kjer si je prerezal trebuh. Prerezal si je čreva in želodec in čez tri ure je v silnih mukah izdihnil.

Občinske volitve so razpisane za nedeljo dne 14. avgusta t. l. v občini Sv. Križ pri Kostanjevici.

× Na Velebitu se je smrtno ponesrečil znani zagrebški planinec Dragotin Brahn, član planinskega društva »Cepin«. Na Velebit je odšel že v soboto s tremi prijatelji. Plezali so po strmi steni in ko so bili okrog 300 m visoko, je Brahn spoznal, da naprej ni mogoče plezati. Naenkrat je izgubil ravnotežje in padel. Obvisel je sicer na vrvi, toda udaril je z glavo ob pečino, da je bil takoj mrtev. Drugi konec vrvi je imel privezan okoli sebe njegov tovariš Ladislav Makovec. Šest ur je držal svojega mrtvega tovariša na vrvi in čakal na rešilno ekspedicijo. Ko je pa le ni bilo, je hotel mrtvega tovariša sam odnesti v dolino. Odrezal je vrvi, toda v naslednjem trenutku se je tovarišovo truplo zakotalilo po strmi pečini v globino, kamor se je previdno spustil tudi Makovec.

× Prošnje rekrutov dijakov. Rekruti dijaki leta 1937. in prejšnjih letnikov, ki imajo pravico do dijaškega roka po členu 49. pod a), točka 1. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice, torej oni, ki imajo najmanj višji tečajni izpit v gimnazijah ali realkah, odnosno, ki so dovršili srednjo strokovno šolo z zaključnim izpitom, odgovarjajočo rangi višjega tečajnega izpita in ki žele odslužiti kadrski rok v tekočem letu, morajo vložiti prošnje na pristojne vojne okruge najkasneje do 10. avgusta. Prošnjam je treba priložiti izpričevala odnosno potrdila o dovršeni šoli.

× 6. štev. »Grude« zaplenjena. Uprava »Grude« obvešča vse svoje naročnike, da je okrajno načelstvo v Kamniku zaplenilo in prepovedalo razširjati 6. (julijske) številke »Grude« radi članka »Cene žita rastejo...«

× Na Menini planini je na praznik sv. Petra in Pavla Grčar Cene imel v večji lovski družbi izredno srečo, da je zagledal medveda in ga v razdalji 80 korakov tudi usrelil. Medved je že dalje časa lomastil po tem kraju in napravil nekaj škode. Nagrada, ki jo je kmetijski odbor v znesku 1000 din razpisal za njegovo kožo, pripade sedaj srečnemu lovcu Grčarju.

Dve žrtvi Save. Na praznik se je pod Krškimi vozil s čolnom po Savi mladi uslužbenec v trgovini g. Engelsbergerja Šoln J. in pri tem padel v Savo, kjer so ga kmalu agrnili valovi,

tako da ga kljub takojšnji pomoči niso mogli rešiti niti prisotni kopalci. Trupla do danes še niso dobili. Pokojni je bil znan kot vesten, trezen in zelo postrežljiv trgovski pomočnik. — Nekako ob isem času popoldne se je prišel kopat v Savo iz Žejn v svetoduški župniji 27letni Kerin J. Tudi njega, ki ni znal plavati, so pogoltnili savski valovi; vendar se je tovarišem posrečilo dobiti vsaj njegovo mrtvo truplo, ki bo pokopano pri Sv. Duhu.

× V Beogradu je bila v prostorih Privilegirane izvozne družbe PRIZAD te dni predkonferenca zastopnikov PRIZAD-a, poljedelskega ministrstva ter strokovnjakov za izdelavo 10letnega načrta za pospeševanje našega sadjarstva. Predkonferenca je sprejela sklep, da je potrebno s privatno iniciativo ustanoviti »Jugoslovanski zavod za sadjarstvo«, kjer bi se vršili poizkusi za regeneracijo sadnih dreves in podobno. Glavni širši sestanek, ki bo tozadevno sprejel definitivne sklepe, bo sklican meseca avgusta.

× Na zadnji svinjski sejem v Ptujju so pripeljali 153 svinj. 5—6 tednov stari prašički so šli po 70—120 din, 7—9 tednov stari po 120 do 160 din, 3—4 mesece stari po 175—290 din, 5—7 mesecev stari po 300—430 din, 8—10 mesecev stari po 440—500 din, 1 leto stari po 750 do 280 din, ostali prašički pa 1 kg žive teže po 6'50—8 din, 1 kg mrtve teže pa po 8—11'75 din. Prodanih je bilo 98 prašičev.

× V Kovorju pri Tržiču se je pojavilo pred hišo čevljarkega pomočnika Franca Kokalja več razgrajačev in ko je stopil le-ta iz hiše pogledat, kaj hočejo, je najprej dobil tri kamne v hrbet, takoj nato pa je počil strel in hudo ranjen v trebuh se je Kokalj zgrudil. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — Njegovo stanje je precej resno.

× V Gornjem Brijegu blizu Sombora je kolovratil 32letni Mirko Pap ob železnici. Slednjic je legel na tračnice in zaspal. Kmalu je privozil vlak, ki mu je odrezal obe roki pri ramenih. Nesrečneža so prepeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki operirali, vendar je pa malo upanja, da bi mu rešili življenje, ker je izgubil preveč krvi.

× Konferenca naših in madžarskih železnih strokovnjakov. V četrtek zvečer je bila kon-

Veliko izbiro oblačilnega blaga po nizkih cenah priporoča domača manufakturna trgovina

Janko Češnik

LINGARJEVA 1

čana v Splitu konferenca naših in madžarskih železnih strokovnjakov. Trajala je 15 dni na nji je bila sestavljena nova tarifa za prevoz blaga po železnicah obeh držav. Nova tarifa naj bi stopila v veljavo sredi avgusta. V torek se pa prične v Splitu nova konferenca, na kateri bo izdelana nova potniška tarifa. Konferenca bo trajala do 9. t. m.

× V sisaškem okraju se je pokazalo pri vpisovanju otrok v prvi razred ljudske šole veliko nazadovanje števila porodov. V Erdeljski Tišini se je prijavilo za I. razred osnovne šole 5 dečkov in 2 deklici, v Mužilovčici 1 deček in 2 deklici, v Letovaniču 9 dečkov in 5 deklic, v Stari Drenčini pa 2 dečka in 1 deklica.

× V Mežici je bil svinčeni rudnik doslej last Angležev, pa ga je prevzela neka nemška družba in bo baje odpuščenih že prihodnje dni okrog 100 delavcev. Pogajanja so se vršila v Londonu in je sporazum že podpisan, tako da so Angleži odstopili svoje interese v Mežici Nemcem, ti pa svoje Angležem v Španiji. Ta vest pa še ni potrjena.

Sejmi

- 10. julija: v Dobovi, Poljčanah;
- 11. julija: na Slančjem vrhu, Polšniku, Lembergu, Središču;
- 12. julija: v Kamniku, na Rakeku, v Tuhinju, Ormožu, Ljutomeru, Mariboru, Soštanju, Dol. Lendavi;

- 13. julija: v Litiji, Ribnem, Trebnjem, Celju, Ptujju, Trbovljah, Koprivni-Vel. Dolu, Kotljah, Planini;
- 14. julija: v Turnišču;
- 15. julija: v Škocjanu, Mariboru, Pleterjah, Sv. Krištofu, Trbovljah, Beltinch;
- 16. julija: v Brežicah, Celju, Trbovljah, Dobju.

Važnejša radio predavanja

od 10. do 17. julija 1938.

Nedelja, dne 10. julija. 17.00: Važnost pregleda živil živalskega izvora za človeško zdravje.

Ponedeljek, dne 11. julija. 20.10: Pogled na naša gradišča.

Torek, dne 12. julija. 20.10: Gradovi, Valva-zor in nastanek renesanse.

Sreda, dne 13. julija. 19.30: Slovenija — etnografski center.

Četrtek, dne 14. julija. 19.30: Bunjevska književnost.

Petek, dne 15. julija. 19.30: Karakter in čast. — 20.10: Navodila za konzerviranje sadja in zelenjave.

Sobota, dne 16. julija. 18.40: Ob dvajsetletnici dobrovoljskega gibanja. — 20.00: O zunanji politiki.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'—
1 nemška marka	Din 17'45
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 215'—
1 češkoslovaška krona	Din 1'52
1 italijanska lira	Din 2'30
1 francoski frank	Din 1'22

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 476—478
7% investicijsko posojilo	Din 97—98
7% Drž. hipotek. banke	Din 100—101
6% begluške	Din 90—91
4% agrarne	Din 90—92
7% Blair posojilo	Din 93—94
8% Blair posojilo	Din 98—99
Privilegirane agr. banke	Din 228—230

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši) Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarnarje »Illovaec, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52

Kmetski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47

Rač. poš. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetskodom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-ročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune